

ШЭМЭ ЖЭЛЭЭР

ШЭНЭ ИЛЭЛТНУУДАЙ ТУЛС

Бүхь ороонуудай пролетаринар, нэгдэгтү!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-тэй Обкомой,
БМАССР-ий Верховно Советэй
ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын
Горкомой орган

№ 1. (3314) 1942 оной январьын 1, четгэрт СЭН 15 МУН.

„Агуухэ Лениний зориг ба тэрээнэй илалта түгэс туг 23 нэлэй саада тээхи шэнгээрээ мүнөөшье эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда бидэньере зоригжуулна“.

И. В. Сталин.

1942

Мүнөөдөр шэнэ жэл—мянга юуэн зуун лүшэн хоёрдох он ашлалба. Энгээрээ эхэлдэгшгүй үргэн ба нюдэ алдана уужам түрэл газараймнай баясхаланта ба бүртэ шарайда илаалта түгэс шэнэ жэлэй түрүүлшн жабхаланга үдэр бэр хүсэтэ баатар шэнгээр боложо өрөбө. Энэ баатар советскэ жэлэй гал сахлаган мэсын үзүүрлэе: «Илаханнай лабтай!» гэбэн суранзон хурса үгэнүүдэ сасиран дүлээн гарана.

Үгэрһэн жэлээ үдэржэ, өрөһөн жэлые үгтан уужалһан агуухэ замалһага бэлһэр дээрэ манай орон болбол үдэрһөө үдэртэ үргэжэн баталан байгаа амгалан байгуулһында амжалтануудыо дүнлэн гаргадэг ба саашанга бэри өхэ дэбэжэлүүдье харалһан ородог 24 жэлэй залшлалтай юм, «...ушарһын амгалан байгуулһын талаар манай амжалтанууд жэлһээ жэлтэ байгатай шарһаа һарада ургана».

«Эгтөөр үгэрһэн жэл хадаа эрхэн дэ амгалан байгуулһын жэл байгаа бэшэ. Энэ болбол тэрөөнтөө хамта эб найрамдалда дуратай манай орондо мэхтэ муухайһаар нобтожо оройһон немцэ булхтарашалтай хэбэн дайһай жэл мүн. Үгэрһэн жэлэй эрхэн дэ түрүүлшн урһаан һарын турһаа 100 бидтөр манай амгалан байгуулһын хүдэлмэринэ үрлэжэжэ шадаһан байһабын».—гэжэ манай Сталин түгэтэ элдхэл соогоо заһан байна.

Манай олондэоһон советскэ ороной амжалта түгэдэр амгалан байгуулһын энгүй үргэн, өсөрчү уужам газар дайда дээрэ задрай хара үзлэн баглаһан тээрбө. Гүнахай харһан Гитлер шүһанда зууриһан һабараа манай наран төшө, манай эрхэ сүлөө ба элбэг дэбэг байдал төшө һарбазуула. Илгэжэ 200 миллион советскэ арадай эсэгэ ороноо хамгаалһын агуухэ дайн ахила. Манай орон илаалташгүй Улаан Армиа, Улан-Сэрөгэйгэ Флоте дэргэтэй бүхь юмөөрш талалдуулангүй тэдхэн туһалжа байгаа нэгдэл ба мэхлэх үргэн тэд, нөгөн өхэ сэрэгэй лагерь болобо. Манай бүхь амжалтүдэри сэрэгэй турһанда шэлжэн ороно: «Бүхь хүсэ шадала, бүхь мүнөө фронтдо зориула!»—гэбэн дайн урһалһагаар, «Хөөр, гурбан мүнэй орондо хүдэлмэрилхэ!»—гэбэн тодо мунгитойгоор саашанхи, дайһай дүшн, ажалтай бүтэсэнүүдье, фронтһын захилһе дайхар солдотойгоор үйлдбэрлэжэ байна. Ажалтай халуун хяна

илаалтын дүлэн боложо, гал булад шэрлэжэһүүд галзуу дайһанай манган тэнгэ тошоо нэрээнэ.

Түрөнэй Уооронһын Комитетэй түрүүлгшэ нүхэр Сталиһай түгэтэ уриа болбол манай эрхтэй өмнөтэй хүдэлмэрин, колхозниүүд ба интелегентскэ ажалтай хүдэлмэрилгшэдые үзэгдөгшү үндэр дэдын дэбэжэлээр зорижуула. Вождингюо уриае хүдэлмэрилгшэ харюулан манай ажалһаа агуухэ Сталиһага вахта дээрэ олоороо жасган талхашалтай үндэр бүтэсэнүүдье харуулан байна. Улан-Удын ПВЗ-гэй модельнө цехэй эрхим стхановчууд нүхэд Валдинов ба Шафиров гэгшэд өмөднөө хүдэлмэрилэ шэнэ онһон аргалуудые зохиһон байгаа. Селсар-модельщик Самуил Александрович Шафиров энэ шэнэ аргада хэрэгжэ халаһангаа нормые 5666 процент гүйсэхдээн байха юм. Энэ ушар хадаа талхашалта амжалтануудай дэжэ мүн ба манай өлөхө хүдэлмэрилшэд үдэр бүрһингөө, халаан бүрһингөө нормонуудые ходоого 200, 300 ба 400 процент гүйсэхдээн байна. Ажалтай нямнууд гэрэмж манайда тоо томһонгүй.

Фронт дээрэ манай эрхэлт бөөнүүд шэнэ ажалһаа шэнэ илаалтануудар, шэнэ довтолгоонуудар угһаа, Шарһага шадал тэхэлгэе асаржа байһан хара дайһан шүһаа гоокуужаа шүүхэрһинье манай ала амдалһай центриүүд—Москва ба Ленинградые бэлээн асаха гэжэ һараһан байла. Алар солдот манай сэрэгүүд энэ һэрэгһын тээрэ татажа Москва ба Ленинград шадар зорһотой халуу довтолгоо ороод горһотой өхэ илаалтануудые дойн-хойһоон хэжэ байна. Москва шадар туйһан манай илаалтанууд болбол германска дээрмэш шүһаа арһине үндэһэ үзүүрарһын үй бута сохи үндэн тобриг болгоһын элһи мүн болоно.

Советскэ арадай баатар сэрэгһе болбол эсэгэһингэ агуухэ илаалты элгэ мэртэн ба эрһтэ хурса нюдөөрөө эб элхэн харана, Гүгэн ванһын одого Кремлин курантуудай тэлхэн сохилон ба «Интернационал» дуулаһан жабхаланга частай улаан зүрхөө налуулан, манай Улаан Арми, Улан-Сэрөгэй Флот, манай сталиһага бүрлүүд, манай бүхь арад зон үнөөтэ бузар дайһанаа үхтэриһын нэрбэн сохижо эссэлэн илахаар даһан ороно.

Ушөө үзэгдөгшү өхэ илаалтануудые манда асаржа 1942 он манда!

Советскэ информбюроһоо

Декабриин 28-ай үдэһын мэдээсэл

Декабриин 28-ай турһада манай сэрэгүүд дайһанда эсэргүтсөн байдалһаадаа бүхь фронтнууд дээрэ ябуула. Манай сэрэгүүд дайһанда эсэргүү халуу шэнга байдалһаадаа хэжэ урһаа даһанаа зуура, хэдэн бууриһан газарые эсэлэ.

Декабриин 27-ой турһада 8 немцэ самолет үгы хэрһэн байгаа. Декабриин 28-ай турһада Москва шадар 4 немцэ самолет бута сохилон.

Фронтһын нүгөөдэ нэгэ үгэс тогта манай бөөнүүд 9 бууриһан газарые сүлөөлһөн байна.

Манай бөөнүүд Тим гэжэ горһоо гэдэрһэн эсэлэ зуураа 40 өхэ буу, 36 пулемет, 130 автомашина, сэрэгэй хэрэгсэлүүдтэй олон ашаа тээрбэн булан абаһан ба дайһанай 1000 үгүүтэй солдат ба офицерые хоһон байна.

Млаша лейтенант Белочин гэгшһэн командалдаг бүлэг тагнуулаһан дайһанай ара талада хоргодон гаржа, Б. тосхой нэг гэртэ байһан 10 немцэ үгы хэбэ. Шэн зорһот тагнуулаһан бусажа ябахдаа дайһанай 40 солдаттай ушаршаа, Манай бөөнүүд дайһанда гэгшһэн довтолго хэжэ, бузгальһа үгы хэбэн байна.

Московско областыдо, немцүүдэй эсэлһэн районнуудай нэгдэе ябуула хэжэ байһан нүхэр Р. гэгшһэн командалдаг партизанска отряд хадаа литгерогскэ эсэргүтшөдө хайра халууһаар үгы хэжэ байна. Дайһалһы хэбэн үдэрейнгөө турһада партизанууд хадаа немцэ 3 автобус, 2 автомашина үгы хэбэн ба фашистска 85 солдат ба офицерые хоһон байна. Һаяһаа бэрэг партизанууд харгы дээрэ немцэ амангай автомашинагай ушаршаа, буужа абаһан немцүүдмөн үгы хэжэ, 3 хайрсаг ноно абад, машинһын үгы хэбэ.

Декабриин 29-эй үглөөнэй мэдээсэл

Декабриин 28-ай һунһын турһада манай сэрэгүүд дайһанда эсэргүү байдалһаадаа бүхь фронтнууд дээрэ ябуула.

Баруун фронтһын нэгэ участок дээрэ ябуула хэжэ байһан манай нэгэ талкова часть хоёр үдэр соо 18 бууриһан газарһаа дайһангэ үлэн гаржа. Тимхэ зуураа 30 танк, 250 автомашина, 15 өхэ буу ба 7 пулеметые профей болгон булан абаа. Фронтһын ондоо нэгэ участок дээрэ командир Сильченкоһын подразделена Р. гэгшэ дервинһин түлөө хэтлэһэн байдаланда дайһанай 5 атакые гэдэрһөн сохё. Фүүдээрһын контраата хэжэ, манай бөөнүүд немцүүдэй 2 рото ябан сэрэгһе үгы хэбэ.

Нүхэр Алаңков нэгэ байдаланда 23 немцэе булхтарашалдые хоһон илаһагад, дайһанай тухай шухала мэдээнүүдье, оперативна документүүдтэй 2 офицерске суухэ ба 5 немцэ автомадые командонанда асаржа үгтөн байна.

Дайһан элһинэ манай дивизион соо 14.000 хүн байгаа һэн. Тэрөөһөө хойшо дивизионһай гурба дахин дуулуугаа хүсэжүүлжэ, үшөө 7500 хүнүүдые нэмжэ абаһан байгаа. Москваһаа сухариха үгдэмһай ротоһууд соо 20—25 хүнүүд үлэжэ, дивизион соомһай 3 мянган олоо бэшэ хүнүүд үлэ һэн. Ушар нимэ дээрһөө «Импери» гэдэг дивизион болбол дайһай үдэе агуужа, шархатуужа ба бураг мэдэггүйгөөр үгы болгожо 18 мянга шахуу солдат ба офицерөө гэгжэ. Бидэ ороудай контрбологтые тэсэн баржа шархагүй байгааби, халхдаб гэхдэе орохо гэр байрагүй болоһонһон гадна, германһин уриа зориг ушанһай байгаа һэн. Дайһаа бүтгөөрөө хашаршо, гаасхан лэ гэртэе бусахые хүсэдэг байба. Арһине доторхи зарһан болбол сухарихаа һаа нимхэд түрүһинэ абад һуларан муудалһан аад, харһа сухариха үгдэе юрө иарһине өмнө журамгүй болоо һэн. Хэн гэгшһинье үгэ дуулахаа болхонһой байгаа. Олон офицерүүдтэй өлөдһингөө машинануудта буужа зурадахада, солдаттуудай дүшн мөдөрл һандарал гэрлэе эхилжэ. Бидэнар машинануудта барсдаһа шахуу хана һанди. Зарһаа солдатнууд буугаашье халһан юм. Хүлһин ба шархатаһан хүтүүд абыт гэжэ гуйдаг һэн, теэд нэгэһинь хүн төлөөртэ ахираһа табидалһай байгаа».—гэжэ һаяхан плендэ абаһан «Импери» гэдэг СС дивизион зөнгөө дивизионһай 3-дахь батареһи ефрейтер Курт Фаль гэгшһе дээрэ.

Ленинградска фронтһын нэгэ участок дээрэ болһон байдаланда манай бөөнүүд 5.450 немцэ снаряд, 700 граната, 2 миномет, нилэхээр бэлдхэтлэһэн дайһанай нэгэ самолетые булан абад, 400 немцэ солдат ба офицерые хоһон халһагаа.

Урда фронтһын нэгэ участок дээрэ ябуула хэжэ байһан манай лөгчигүүд дайһалһы ябуулһануудайнга нэгэ үдэр соо ашаанай 42 автомашина, 2 хүнһэн автомашина, 8 танк, полковой 10 өхэ буу, зөнгөө 7 өхэ буу, зөнгөө 1 пулемет, ашаалтай 70 шахуу моря тэртэ үгы хэд, дайһанай мянга шахуу ябан сэрэгһе хоһон халһан байна.

Улаанарһеен Аванесов гэгшэ К. гордой халуула болһон тулалдалда танк буудлаг немцэ өхэ буттай тасчдые траншеянуудта үгы хэд, автоматар буужа дайһанай 18 солдатые хоһон халһаһанһаа гадна немцэ батальонһай штаб соо орожо эрэг фашистска офице-

НЕМЕЦКЭ ЭЗЭМДЭГШЭДЫЕ НЭГЫЕНШЬЕ ҮЛӨӨНГҮЙ НЭРБЭН ХЮДАХА!

Шэн габьяата Улаан Армидаа шэнэ жэлэй баяо хүргэе!

Манай гөройнуудай бүридхэлэй данса

Баруун фронтын Наро Фоминский оршондо болоон байлдаанай үедэ улаанармеец Иван Бирюков гэшэ гайхамшаг зоригтойгоор дайладала. Дайсанай довтолон орожо ерэхэдэ тэн дүтэ табяад холбоо гранатуудые шэдэжэ гансаараа 45 фашистые хюдаад, 4 станково пулемет буляжа абаа.

Севастополь городоо героическаар хатгаалжа байшад дайсаные туйлай ехэ хоролтодо оруулна. Артиллерист Матушенко гэшын балларей нэгэжэн үдэр соо дайсанай 25 танк ба хуягта машина, 5 автомашина, 1 батарей, нэгэ эскадрон морин сэргээгүүдэнь ба рото шахуу фашистнуудые үгэ хэбэ.

Ленинградскы фронтын нэгэ участогта хоёр үдэр соо болоон байлдаанай үедэ лейтенант Филатов гэшын танкова экипаж 10 немецкэ танк үгэ хэжэн байха юм. Лейтенант Филатовий нур хүсэтэ машинин ябаан газарта дайсанай нэгэшье танк сүмэрэн орожо шадаггүй юм.

Улаан улан-сэрэгэйхид Севастополь городто орохо замуд дээрэ айхбат зурхтэйгээр тулалдала. Пулеметчиуд Василий Роззяврот, Владимир Грушников, Михаил Шайтес гэшэд хаа хаанаа дайсанай довтолон ороходонь гурбан хун аад, 4 пулемедоор бууджа 300 фашистые хюдаба.

Армавир городто албахаагай ябаанаа мүнөө танкова экипажий командир болоон лейтенант Лавриненко Д.Ф. гэшэ В. оршондо болоон байлдаанай үедэ дайсанай 7 танк, танк буудаж 2 үхэр буу, 2 взвод ябаан сэргээгүүдэнь үгэ хэжэнэ гадна, ехэ шуудлаа документнуудые ба бэшишье ондоо сэргээгэй хэрэгсэлнүүдэ тээжэ ябаан нэгэ штабной машиниень барйжа абаан байха юм.

Лейтенант Поляковой подразделени нэгэ участогые хамгаалжа байба. Гушаад шахуу фашистнууд хамгаалжа байгаа участогтай хажуу тээгүүр шурган манайнхын ара малдаа гараха гэжэ хэдэбэ. Тихэдэнь комсомолец лейтенант Поляков гэшэ айхбат хатуу зурхтэйгээр дайсаные 50 метр шахуу дүтэлүүлээд бууджа мэдээн байна. Тэрэ булзг фашистнууд булдаа үгэ хэбэбэ. Гансал нэгэ офицериень амиды үлэжэ плендэ абтаа.

Манай сэрэгүүд Одоёо городые эзэлбэ

Баруун фронтын урда участок (ТАСС-эй спецкорр.). Манай сэрэгүүд болоон байсанай үгэ баруун тээшэнь сухарюулан амжалтатайгаар намжа ябана.

Түүлэй хоёр үдэрэй турша соо фронтнэй участок дээрэ үлөө хэдэн арбад тухан огулалда. Манай сэрэгүүд үстэлдэр Черешеть гэжэ городые эзэлжэ зүүрэн, ехэхан трофей буляан абаа.

Одоёо город шатар үсэл шагшай байлаанууд болоо. Устэлдэр Одоёо город немцын эзэмлэлдэе сабарлэбэ. Городой үйсэвүүдээр ба тэрэнэй оршон тейронхи газарнуудайр дайсан хатаа ширингөө солдадууд ба офицернуудые улаа олоор алууба. Мүн ехэ трофей абтаа. Крайшынхы Одоёо хүртэрхи заргы уруу немцын 1000 шахуу автомашиннаа орхибо. Манай сэрэгүүд дай-

ТҮРЭЛ МОСКВАГАА ХАМГААЛГА. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): 1. Столицын үйлсэнүүдээр эрхлэг бооцуудые—түрэл городоо хамгаалагшдые тээшэн автомашинууд түрүү позици тээшэ яаралтайгаар ябана. 2. Столицын Нуйбышевско районий бүлэг москвалгхид-автоматчиүүд—найн дуратандай шалхы даалгаринуудые дүүргэлгэдэ гарана ябана. 3. Младша сержант М. М. Трофимов (зүүн гарһаа) гагшын зенитнэ пулемедой расчет буудалгада бэлэн болоод байна. ТАСС-эй фотоаппарат.

СОВЕТСКЭ БААТАР

Советскэ боец ба командирнууд эсгэе ороноо хамгаалгын дайныг гал аянгийн буудал болонхой. Тихэдэнь мүнөө хада манай советскэ боец ба командирнууд магтуулан фашистка дивизионуудые һүүд гарэшамы тэрвэдүүбэ. Тэдэнэрнай нэгэ мессерэ немецкэ булимтараштата үлөө ологуула, город ба тосхонуудыа удаа дараагаар сүлөөлжэ ябана.

Сэрэгэй баатаршага ба эрхлэг зориг болоон манай оройной ардуудай халашагүй хани нүдэрэй боложо бүхы түүхэ соонь саргүрэлжэ явсаа. Эрхлэг баатар ба энэрхы дорюун явдалнуудые түгэс багтаанан гөройнуудай мүнхэ хүдэе дүрсөнүүдэнь, образундые үлгэр туужа ба аман зохолонуудар дамжа, үеин үедэ, хэтын хэвдэ уг залгамжаала явсаажа байдаг юм. Арадай эрхчин дээдэ, эрдэнитэ шөвжэжэ оройной баатарнууд Маша Муромец ба Мукула Сельникович, азербайджанскэ баатар Кер-Оглы ба оусад олон тимиэ баатарнууд боложо харгалданай. Тийн өшөлдөгөө уг эвээнэй тэдэ гайхамшага баатарнуудай алдар сууе хүндээн үргэжэ яваа Улаан Армиин сэрэгшэдэ дундаа мүнөөшье гоё явахан үлгэр туужаар хүрээ-

лүүлэгдэхэ тимиэ баатарнууд үргэжэ гарана. Младша лейтенант Мамедовэй жэшшэгүй баатаршалгань бүхы орон сооннай сууржа. Декабриин 3-да болоон ушар. Мамедов түрүүтэй хорьд боеүүд нэгэ шуудлаа рубежы хамгаалжа байха зуураа нилээд булуу хүсэгүй дайсанд атаковалууба. Тэнсүүгүй төмөл хэдэн час соо үргэжэ аалба. Дайсан хадаа эдэ үсөөхэн баатар зурхтэни хатуу шагшай артиллерискэ ба минометно буудалгаар бууджа. Тихэдэнь гэдэргэ нэгэ хоньшэ алха сухаруураггүйгээр тэмсэлдэбэ. Нилээд ехэ шуна адхан тулалдаанай һүүлээр Мамедовтөн сооноо мил наман улаанармеец амиды үлөөн байха. Зүгээр, фашистнуудай хоролто угсаа ехэ хөн. Байдаан замбагагүй, үшөө нэгэ халм советскэ гөройнууд жагсаалдаа гарашаба. Фашистнуудай бүхы атавануудынь дамбагүй хэрим мэтэ советскэ сэрэгшэдэй эрхлэг зориг ба шадабарие мүргөөд буталха хүржэ байба. Мамедовын хадаа төрө газарта зоогдохон мэтэ, захирагча абаагүйдөө хамгаалжа байхан рубежэ огтошөө орхиохүүд байба. Тэдэнэрнь талдэнь абажа халха хүсэг дэг-

дал болон мэлтые туйлуулажа, баатарнуудые ургуулдаг байха юм. Мамедовий автомадай диск соохи номоний баргашаба. Тихэдэнь винтовкуудые номлоод намда үгэжэ байгтын гэжэ шархатан бооцуудтэ Мамедов захрааа хөн. Удалгүй, шархатан бооцуудын винтовкуудыа номлоод бөө бөөдэ дамжуулан Мамедовтэ үгэжэ эхилбэ. Мамедовий буудалгын нур хүсэн баргашагүй боложо, нэгэ винтовкин номоний баргашаа гэдэргэнь үгөөд, нүгөөдэ винтовкин абажа, талдуулангүйгээр бууджа. Гансал винтовкобо удаа удаагаар нэлүүлжэ байанда алли байба. Ингэжэ эдэ эзлэгүүдээр дайсанд үлөөн олгуулаа бэй. Фашистнууд хадаа хажуураар сабуулан ношон шөнөөр унажал байха хөн. Илалдан фашистнууд хүрүүлжэ атай хэжэ оробо. Тихэдэнь Мамедов болон гранатуудыа абажа, халхыгаа саанааа бүхы бөөрөө боложо өрөөд, бүрин бүтэн байхан бооцуудэ дахуулан гар тулдаа хэжэ эхилэ хөн. Истрауил Мамедов гансаараа 70 солдагы ба 3 офицери хюдаан байха юм. Хюдаа дайныг болото гөрой болон Мамедов мүн байба. Үхэдэнь огтошөө айхагүй яба-

Генерал Мерецкой сэрэгүүдэй сохилтонууд

Баруун-Хойто фронт, декабриин 25. (ТАСС-эй спецкорр.). Армиин генерал Мерецкой сэрэгүүдэ буталха хоолоонан немецкэ армиин 39-дехи корпусой үлөөдөнүүдэ намнаа үлээхэ ба үгэ хэжэ явсааа үлгэрлэлдэбэ. Манай подразделениүүд Волховой оршондо дайсанай ябаан сэрэгүүдэй хоёр полкы, танкуудай нэгэ отряды ба бэшишье ондоо фашистскэ частынуудые буталха сохилон байха.

Эдэбэ зүг барин довтолжо ява манай сэрэгүүд булимтараштаид мэдэлдэ сэг зуурда оршонон һуурин газарнуудые үдэр бүри хэды хэдгээр гэдэргэнь буляан абаа. Нүүлэй дүрбөн ховот соо 4 деревини абаади. Немцын болон П. деревини айхбат эрхлэг бүхэжүүлээд тогтодо гэжэ оролдон байгаа. Советскэ Союзай Герой Комаров гагшын подразделени тэрэ П. деревини немецкэ үлгэрлэлдэе гаршага гонь. Захирагые декабриин 21-дэ абаан байгаа. Илтэжэ үдэр буунуудаага бууджа ахылжэнь немецкэ бүхэжүүлгэ нүүд, блиндаж ба буудалгын үүрэгүүд фашистка солдадуудтай

Дайсанай аэродромдо дабхар сохилто

Урда фронт, декабриин 24. (ТАСС-эй спецкорр.). Декабриин 22-то фронтнэй участогуудай нэгэ гэгшэ хүтэлбэрибэ. Лейтенант Ермаков, младша лейтенант Якушин, сержант Сапрыкин гэшэд энэ байдаанда тухай ехэ нилээд шухала хоёр үдэр ба хоёр һуурин газар эзэлдэбэ. Энэнтэй зэрэг Д. гэжэ ехэхан һуурин газарай аялхатар шашы тулалдаан болоо хөн. Энэ операцые ябуулан командир Шведерин гэшын подразделени болон немецкэ генерал Шведер гагшын частынуудай нэгте мүн һуурин газарай захдаа буталха сохилтон байба. Дайсан болон үсэд хатуулар эсрэгүүдэбэ, манай сэрэгүүдэй хүсэндэ тэсвэнтэй нуга даргаджа байлдаанай болоон газар дээрэ алуудан 300 хүнөө орхонд тэрвэдэн байха юм. Манай сэрэгүүд энэ байлдаанай үедэ 8 үхэр буу, 10 миномет, 2 хүнээ үхэр буу, 5 пулемет ба 1000 гаран снаряд буляан абаа.

Манай авиаци хадаа газарой эрхэ байдалай муу байбашье дайсаные сохило явдалдын газарайнтра сэрэгүүдэ тулалдана ба дайсанай аэродромые ехэ амжалтатайгаар бомбодон байна. Энэ зүрхтэй довтолгы майор Крикин гэшэ хүтэлбэрибэ. Лейтенант Ермаков, младша лейтенант Якушин, сержант Сапрыкин гэшэд энэ байдаанда тухай ехэ нилээд шухала хоёр үдэр ба хоёр һуурин газар эзэлдэбэ. Энэнтэй зэрэг Д. гэжэ ехэхан һуурин газарай аялхатар шашы тулалдаан болоо хөн. Энэ операцые ябуулан командир Шведерин гэшын подразделени болон немецкэ генерал Шведер гагшын частынуудай нэгте мүн һуурин газарай захдаа буталха сохилтон байба. Дайсан болон үсэд хатуулар эсрэгүүдэбэ, манай сэрэгүүдэй хүсэндэ тэсвэнтэй нуга даргаджа байлдаанай болоон газар дээрэ алуудан 300 хүнөө орхонд тэрвэдэн байха юм. Манай сэрэгүүд энэ байлдаанай үедэ 8 үхэр буу, 10 миномет, 2 хүнээ үхэр буу, 5 пулемет ба 1000 гаран снаряд буляан абаа.

санине үлгэр намжа ябана. Генерал Захариний часть немцынүдтэ мүнхэ ехэ сохилтонуудые хэжэ. Тус часть болоон дайсанай үсэд эсрэгүүдэтые дабан гаража, хэдэн үдэр соо уугаша дамбажа абаа. Бүлэ жүүлгэдэнь нэгэ рубежэ немецкэ захдаа өшөөлгөө солдадууд ба офицернуудые 1000 шахуу үхэрөө орхоб.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ (Баруун-Хойто фронт). ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай зенитчиүүд дайсанай бомбардировчиүүдэй довтолгы сухарие сохило байна. (ТАСС-эй фотоаппарат).

Манай авиаци хадаа газарой эрхэ байдалай муу байбашье дайсаные сохило явдалдын газарайнтра сэрэгүүдэ тулалдана ба дайсанай аэродромые ехэ амжалтатайгаар бомбодон байна. Энэ зүрхтэй довтолгы майор Крикин гэшэ хүтэлбэрибэ. Лейтенант Ермаков, младша лейтенант Якушин, сержант Сапрыкин гэшэд энэ байдаанда тухай ехэ нилээд шухала хоёр үдэр ба хоёр һуурин газар эзэлдэбэ. Энэнтэй зэрэг Д. гэжэ ехэхан һуурин газарай аялхатар шашы тулалдаан болоо хөн. Энэ операцые ябуулан командир Шведерин гэшын подразделени болон немецкэ генерал Шведер гагшын частынуудай нэгте мүн һуурин газарай захдаа буталха сохилтон байба. Дайсан болон үсэд хатуулар эсрэгүүдэбэ, манай сэрэгүүдэй хүсэндэ тэсвэнтэй нуга даргаджа байлдаанай болоон газар дээрэ алуудан 300 хүнөө орхонд тэрвэдэн байха юм. Манай сэрэгүүд энэ байлдаанай үедэ 8 үхэр буу, 10 миномет, 2 хүнээ үхэр буу, 5 пулемет ба 1000 гаран снаряд буляан абаа.

ТУЛА, декабриин 25. (ТАСС-эй спецкорр.). Улаан Армиин частынууд хадаа сохилтон гилеровскэ һураг дөрмөшдэй сухарин тэрвэлжэ Тула городоо урда ба баруун зүг тээшэ ошонхоонь хойшо 10 үдэр үнэрөө. Тула городоо болоон байлаа тухайда ТАСС-эй корреспондент Тулын горсоветнэй түрүүлгэшэ нүхэр А. М. Любимов гэшгэйтэй хөөрөлдөн байха.

Манай гөройнуудай бүридхэлэй данса

Советскэ Союзай Герой Бринько гэшэ байлдаанда орожо эхилнхээ хойшо дайсанай 15 самолёдые гансаараа унагаан байна. Гвардеец капитан Гордичинов гэшэ агаарай байдаануудые хэжэ дайсанай 8 бомбардировщицые ба истребителие унагаан байха юм.

Танкын командир ахалаша лейтенант Сажогин гэшэ Москвада орохо замуудай нэгэн дээрэ-арьятан галзу дайсанай барас шэжэр тулалдажа гэш хэмшье газараа алдабагүй, харин нэгэ үдэрэй турша соо дайсанай 6 танк, 6 үхэр буу үгэ хэжэн ба бүхэжүүлгэдэнь буудалгын 10 үүрйе буталха сохилжорхион байна.

Нэгэ хүүрээ харуунажэ байхан улаанармеец Ажмедалиев гэшэ 5 фашистка довтолуулан байна. Тихэдэнь үни удаан бодожо байнгүйгээр дайсанай урдаа сэхэ гүйжэ ошоод, гар тулалдаа хэжэ жуу биен жадаараа хаджа гайнаа хүрээр толгогөн хамна сохило алахан юм. Табдихи фашистаны уха мэдээ алдаад тэрвэдшоо.

Лейтенант Мартыновой героическа танкова экипаж болон Ленинградскы фронтнэй участогуудай нэгэндэ айхбат баатар зоригтойгоор тэмсэлдэбэ. Энэ баатар зоригтой экипаж хадаа нэгэ байлдаанай үедэ дайсанай 8 танк үгэ хэжэнэ гадна, бүрин бүтэн 3 танк, мүн бишхиан захбары хэрэглэжэ 2 танк дайсанга буляжа абаа.

Артиллерист нүхэр Пожиоцевий үхэр буугай расчет Волжаканскэ зүтэ болоон байлдаанай үедэ һуржэ олон фашистка танкнүүдта довтолуубашье, айхбат зурхтэй ба тэсэмэйгээр тулалдажа, дайсанай 14 танк үгэ хэжэнэ шадаан байха юм.

Коммунист Фарафонов болон бооцуудын нэгэ дунда нилээд ехэ алдартай ба хүндэтай. Немецкэ-фашистка һуржэ оозмшэдтэй тэмсэлдэжэ эхилнхээ хойшо горчитай бутылка ба холбоо гранатуудые шэдэжэ дайсанай 11 танк, хэдэн үхэр буу үгэ хэжэн ба хэдэн зуун немецкэ нохосуудые хюдаан байна. Фарафонов болон шимэ үлгэр жэшээгээр бусад олон бооцуудэ зоригжуудга.

АЛДАРТА УЛААН АРМИЙН УХЭСЭ ДАЙСНАА СОХИ!

Бидэнэр шалдаа бүхы шадсалсарса туһалсабди

ИНАГ ЭХЭ ОРОН

ШИ ФРОНТДО ЮГЭЭР ТУҢАЛААШИ?

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ БАЯР

Шөн бата баатар Алаан Армидаа Шөнө жөлэй баярай мөндө хүргөнөм, Банаагаар дүүрэн найхан одон ялрал баатар дүүрэн нархаг дугарла баруулам, Үбгөн минн өрөөл мүнхэ болон лэ, Үггэн өсөг баар дөрөм бадарга лэ.

Эсөгэ оронойм Шулуун шуумар бүргэдүүд, Эжы абын баатар хүбүүд мөндө амар.

Түрөһөн гараһан түрөл найхан оронойгоо Туман дабгар жаргал ехөгө байдальне Долоһон байдаг долган улаан шуһанайнгаа Дууһаха гансахан дуһал хүртэр. хамгаалан. Харын хара харата фашист байсанаа Хамжа сохин үнһөн шорой доһонот.

Эсөгэ оронойм Шулуун шуумар бүргэдүүд, Эжы абын баатар хүбүүд мөндө амар.

Дөлхөй дээрэ дөдө габьяа байгуулбат, Дөбтөр түхүн алтан одо зохобот, Хүн түрэлтөнөй хүдйн баяр хүлөөбөт, Хүнөй наһанан хүсөл зориг бүтөөбөт, Эртэ саһаа өнө хүрһэн түүхэдэ, Эсөгэ үбгын тангариг мүнхэ болгобот.

Эсөгэ оронойм Шулуун шуумар бүргэдүүд, Эжы абын баатар хүбүүд мөндө амар.

Агууехэ Сталин багшин хургаалаар, Агалау нангин Совет гүрэнэй заяагаар, Шөрүүн гарта шөлдөг эрын далайсаар Шөлдөн хатуу булда һалымн сохилтоор, Үүлөндө туһама үндәршые хадан илахалта, Үлгөндө хөмжөмө үргөншые хадан дарахалта.

Эсөгэ оронойм Шулуун шуумар бүргэдүүд, Эжы абын баатар хүбүүд мөндө амар.

Хона Намсарев.

БУРЯДАЙ ОМОГОРХОЛ

Заводойнгоо нөрө түрүн түлөө

Хөдөн жөлэй саана өндө үдхөн ой тайга байһан юм гэхэдэ өрдүүд хүн өлтөггүй байжа болохо, Эгүгөр шотог зон байн мэдэнэ ёһотой.

Паросово-вагонно завод—эне манай республикын омогорхол, манай Бурядай гүтэг мүн. Советсэ засагай үеэ социалистическэ замаар Бурят-Монгол оройной хэлбэрлэлт дүржэһэн бодото гөршөн энэ мүн.

Зуугаад, мянгаад хүдэмэрлэлт ба инженерно-техническэ мэргэжлэтэд бүхы юмээ фронтдо зоруудха гэһэн шэгэ һаана сэдхэхээр хүдэмэрлэжэ ажагай түрүн бүтэсэнүүдэ үгөнө.

Инструментальна цехтай товарты Борис Цоёеве шуһала яаралтай даалгабаршы дүүргэхын тулада 3—4 хоногто цехтэ гараагүй мүдэмэрлэлтэ. Токарь бүхэр Свердловск демабинин 20-до шуһала яаралтай даалгабарна 390 процент дүүргэ. Мүн энэ үдэр фрезеровшны Даша Сандакова нормоё 439 процент гүйсөөгө.

Гэхэ мэтшөлөн саашаа фронтдо эрхэмээр туһалхын тулада өсөшө сусаршгүй ажаллан, заводойнгоо нөрө түрүн дээрэ үргэжэ, тоотүй олон бии, А. Шадав.

КОЛХОЗ—БАЯЛИГАЙ АГУУЕХЭ БУЛАГ

Кировайхидөй амжалтата амжалт жөшөө

Дөдө эхилин Кировай нөрэмэ амжалтгайгаар дүүргэжэ. болшневостокэ шөнө жэлэ бодото байн бөлхөдхэйгээр угтаа, бүгдөө 6—7 барануудта хүсэтэ патристическа хэрэгүүдэ үүхэтэ, тоноуула зарлан фашистүүдэ тоонон тоориг болон сохиловь габьяата сталинска баатарнуудтаа угаа өлө туһаламжа үзүгээ.

Энэ колхоз мүдөөлэхэ бүхы жэлэ хүсэл түгэлээр дэбэлэтэртэйгээр үгэртэбэ. Адууһа манууды үхэтэ жэлэйгөө тусбөө юрхын дээрнө үлүдэн дүүргэ. Түхэлэйгэн хэтэбэл, эбэртэ малаар—120 процент, хонд ямаалаар—101 процент, гахайгаар—101 процент ба адуу моригоор 100 процент гүйсэхөө. Мөдө бэлдэхэлэнтэ Гвардайд тусбөө 110 процент дүүргэбэ.

Түрөлшнөө угаа бүхы үяла-нуудта бүрүн дүүргэхэлэ гална. 1942 оной түсөөбөө авансаар 82 тогтой мал, 400 центнер картоабха, 10 центнер шара тобо ба бусад продуктууды тусалба.

Эмбхэлтэй ба ородосотой ажалт хүсэн соогуур олон тоо то түрүү хүнүүд үржаа, артелинтэ багшты арибхала байн. Стахановдүүт П. А. Ботова Насима Шарипов гэһэн гавал үхэтэ тусбөө 130 процент дүүргэһэн түлөө намалтэ түсөөһөн болон 7—7 гахай аоба. Гахайн фермы даагша өртөр Н. И. Костромлян гэһэн ажал дээрэ амжалтанууды туйлаһангаа түлөө мүн 7 гахай амалтэ түлөөбэ абахан.

Водково фермын хөжин. Зайтрай аймаг.

Эхэ орон! Энэ үеэ дурсагдаа ямар ээгтэй байханаар дуудана бэ! Сэдхэлэ үрхнөһөн эзэлһөн сөбөр гоохон, инаг тангил, хайрата хани нүмөртөл адлаар Эхэ орон хангадана. Аун гэшэ нэгэ наһандаа эдлөөш юмэ үзэдэг юм. Гөе байханшы юмэ үзэдэг, харадаг, гунги үндаршые ушардаг. Хүхилэ, баяржаһшы ябадаг бөөдөг; хүшэр мүндэ бэрхшээллүүдые тохөөдөгдөг... Мүнөөдөр эхэ оройн шөшөөр харагддаг, үггөөдөр мартагдашаха үзэгдэл байдаг. Бүхы наһан соошые мартагдашагүй үзэгдэл ушардаг...

Эхэ орон! Сөнхир хүдэ огторгой дарата Үдэр яларжа, һарата һүн мөштөгжэ, мүнхэ дээршын маңдажа банхал. Агараар үе үдэ ишэ тийшэ түрүн ябадаг сайнгар үүдэд ходо шини танил шөгөөр харгадана. Оршон тойрон үдэр саг бүхэнөө үзэгдэж байдаг газар дэлхэй, год мурэн, хада уула, мургы зүргэ, ой тайга—эне бүгдэ энхэ түрэд, инаг байханаар хангаджа байла!

Эхэ орон! Нюдэ адамга үргэн мөмжөө талз дайда; Эльорус ба Касюк, Шаир ба Сааян—мүнхэ сапатай агууехэ орел торедэ хада хаосагаанууд; угаа хүйтан Арктика, жөлэй дүрөн сагта мүнхэ ноһон наһаа наһанар алдаршанан Урда Эгү, номон тунгалаг нуур далай... Үһан далайдал долгон эхэрэн байдаг хөмүүн шарагал тарялан; тада гуоһар тэнюун аажам бөлшөө ябадаг тобир тарган ба бүрэг бүрэг табан хушуу адууна мал... Фаорика, заводой ута ута хөмүүнүүдтэ орельон буһан багса баг хара утаанууд; хооло ойрын маршруттай хурдан түрэн ноёзднуудай хүшөгөнөдөөн. Байгааһын барадшагүй оялгуула. Горол хүдөөдө, гол гүбээр үлөө үлөө суррагуулан ханхинуудад оудуу нарин, гөе байхан аялган дуунууд. Ароун тунгалаг агаар, ая гангын үрэн...

Эхэ орон! Эрхэ сүлөөтэ амал, хургуули һулар, удуудтай урин зөөлөн уулаада, эелдэр налагтай аари зан, хүхюүтэй һонин хөөрөлдөөн, хооло ойрын хүнүүдээр танисалса. Хана нүхэрлэгэ, бөө бөөдэ туһалсалса; инаг хайрата, илдан хонгор, үлөө хөе хани нүхэртэй амата һуужа, хөтөһнөө хүйн заяан тухай, наһанан байһанаа сэдхэхэйгээ гүн өөрөө уулаан байжа, аятай эохлоор зугааламга. Үөндөө хүрһэн, мойһон харыхан нүдөтэй, һалгархан, үрһаһини сабиһангүй сэхэ хараад, өнөөһилэн үбөр дээршын арбаганан байгаа хөөрхөн, хайрата хүүхэнэ эльбэн таалан анхэрэжэ, өлтэ дүүрэн һууһа ябада!—Энэ бүгдэ манай Эхэ орон, хэдэн олон миллион зоной инаг Советскэ, Социалистическэ Эхэ орон!

Иинэ байхан эхэ оронтой, агууехэ Сталин вождьтой, Москвайтай, айтэн Олово Кремльтой байха гэшэ ямар өхэ ээл жаргал, хүйн талаан бэ! Уншаты, атааргагы, Би—Советскэ Союзай пражданлгы!

Гэжэ 1929 ондо Вл. Маяковский бөшөө бөлэй. Эбэ даа. Манайтэ атаархаларшы юмэ бии, гөрдохоршы юмэ бии. Манда омогортохо үг ёһошы бии.

Зүгөөр, бидэнэр амгалан тэнюун байдалдаа дахууһан, Эхэ оройнгоо өхөрөн бөөмэйлэн байха тудам, элбэг эльдин ажабайдалдаа һочтуураад, уялта зорихгоо мартадаг байжа бөшбди. Манайда Эхэ оройнгоо хойноһоо, бидэнэр бүгдэһин хойноһоо хооло һаһаага зобожо байдаг нөгө хүн бии юм. Тэрэ хүн—манай инаг эсэгэ, манай Сталин болбол дайсанай үрөө соо байһанаа бү мартагы гэжэ бидэнэртэ ходо уршиһаан һануужа байдаг һөн. Твин советскэ арад боложо болохо дайһаа бөө бөлдэжэ, занжэ байгаа...

Хорин дүбөн жэлдэ эхэ оромнай арад зонор амар жаргуулаа. Хорин дүбөн жэлдэ бидэнэр хаб шатад соогоо ажаллахынгаа хажуугаар амарлада амараабди, сэнгэхэлэ сэнгээбди; хүхөөшөөди, хүмүдэжэ, ургаашьбди. Эрхэ сүлөө, эб найрамдалай үлгэл түрөө эдлэхэдэ эдлөөбди. Эдэ бүгдэһин түлөө Эхэ орондоо үялалтай байһанаа ханнайшы мэлэнэ байгаа...

1941 оной шонин 22-ой үдэр. Энэ үдэр баруун мүнөөһөнэй бузар дайсан хара үүдээр манда, манайтэ инаг Эхэ орондо хөрөлжө ороо бөлэй. Манай Эхэ оройной баатар хамгаалагшад хүдэр бөөрөг хоротон дайсанай харатй муухай довтолгы тулажа жөгсөбшө, техникын тааһар булданда байһанаа саг зуура сүхариха бятай болоо һөн.

Эхэ орон! Энэ үеэ дурсагдаа ямар ээгтэй байханаар дуудана бэ! Сэдхэлэ үрхнөһөн эзэлһөн сөбөр гоохон, инаг тангил, хайрата хани нүмөртөл адлаар Эхэ орон хангадана. Аун гэшэ нэгэ наһандаа эдлөөш юмэ үзэдэг юм. Гөе байханшы юмэ үзэдэг, харадаг, гунги үндаршые ушардаг. Хүхилэ, баяржаһшы ябадаг бөөдөг; хүшэр мүндэ бэрхшээллүүдые тохөөдөгдөг... Мүнөөдөр эхэ оройн шөшөөр харагддаг, үггөөдөр мартагдашаха үзэгдэл байдаг. Бүхы наһан соошые мартагдашагүй үзэгдэл ушардаг...

Эхэ орон! Сөнхир хүдэ огторгой дарата Үдэр яларжа, һарата һүн мөштөгжэ, мүнхэ дээршын маңдажа банхал. Агараар үе үдэ ишэ тийшэ түрүн ябадаг сайнгар үүдэд ходо шини танил шөгөөр харгадана. Оршон тойрон үдэр саг бүхэнөө үзэгдэж байдаг газар дэлхэй, год мурэн, хада уула, мургы зүргэ, ой тайга—эне бүгдэ энхэ түрэд, инаг байханаар хангаджа байла!

Эхэ орон! Нюдэ адамга үргэн мөмжөө талз дайда; Эльорус ба Касюк, Шаир ба Сааян—мүнхэ сапатай агууехэ орел торедэ хада хаосагаанууд; угаа хүйтан Арктика, жөлэй дүрөн сагта мүнхэ ноһон наһаа наһанар алдаршанан Урда Эгү, номон тунгалаг нуур далай... Үһан далайдал долгон эхэрэн байдаг хөмүүн шарагал тарялан; тада гуоһар тэнюун аажам бөлшөө ябадаг тобир тарган ба бүрэг бүрэг табан хушуу адууна мал... Фаорика, заводой ута ута хөмүүнүүдтэ орельон буһан багса баг хара утаанууд; хооло ойрын маршруттай хурдан түрэн ноёзднуудай хүшөгөнөдөөн. Байгааһын барадшагүй оялгуула. Горол хүдөөдө, гол гүбээр үлөө үлөө суррагуулан ханхинуудад оудуу нарин, гөе байхан аялган дуунууд. Ароун тунгалаг агаар, ая гангын үрэн...

Эхэ орон! Эрхэ сүлөөтэ амал, хургуули һулар, удуудтай урин зөөлөн уулаада, эелдэр налагтай аари зан, хүхюүтэй һонин хөөрөлдөөн, хооло ойрын хүнүүдээр танисалса. Хана нүхэрлэгэ, бөө бөөдэ туһалсалса; инаг хайрата, илдан хонгор, үлөө хөе хани нүхэртэй амата һуужа, хөтөһнөө хүйн заяан тухай, наһанан байһанаа сэдхэхэйгээ гүн өөрөө уулаан байжа, аятай эохлоор зугааламга. Үөндөө хүрһэн, мойһон харыхан нүдөтэй, һалгархан, үрһаһини сабиһангүй сэхэ хараад, өнөөһилэн үбөр дээршын арбаганан байгаа хөөрхөн, хайрата хүүхэнэ эльбэн таалан анхэрэжэ, өлтэ дүүрэн һууһа ябада!—Энэ бүгдэ манай Эхэ орон, хэдэн олон миллион зоной инаг Советскэ, Социалистическэ Эхэ орон!

Иинэ байхан эхэ оронтой, агууехэ Сталин вождьтой, Москвайтай, айтэн Олово Кремльтой байха гэшэ ямар өхэ ээл жаргал, хүйн талаан бэ! Уншаты, атааргагы, Би—Советскэ Союзай пражданлгы!

Гэжэ 1929 ондо Вл. Маяковский бөшөө бөлэй. Эбэ даа. Манайтэ атаархаларшы юмэ бии, гөрдохоршы юмэ бии. Манда омогортохо үг ёһошы бии.

Зүгөөр, бидэнэр амгалан тэнюун байдалдаа дахууһан, Эхэ оройнгоо өхөрөн бөөмэйлэн байха тудам, элбэг эльдин ажабайдалдаа һочтуураад, уялта зорихгоо мартадаг байжа бөшбди. Манайда Эхэ оройнгоо хойноһоо, бидэнэр бүгдэһин хойноһоо хооло һаһаага зобожо байдаг нөгө хүн бии юм. Тэрэ хүн—манай инаг эсэгэ, манай Сталин болбол дайсанай үрөө соо байһанаа бү мартагы гэжэ бидэнэртэ ходо уршиһаан һануужа байдаг һөн. Твин советскэ арад боложо болохо дайһаа бөө бөлдэжэ, занжэ байгаа...

Хорин дүбөн жэлдэ эхэ оромнай арад зонор амар жаргуулаа. Хорин дүбөн жэлдэ бидэнэр хаб шатад соогоо ажаллахынгаа хажуугаар амарлада амараабди, сэнгэхэлэ сэнгээбди; хүхөөшөөди, хүмүдэжэ, ургаашьбди. Эрхэ сүлөө, эб найрамдалай үлгэл түрөө эдлэхэдэ эдлөөбди. Эдэ бүгдэһин түлөө Эхэ орондоо үялалтай байһанаа ханнайшы мэлэнэ байгаа...

Дайсан—эне хүрөөтэй муухай, хүн дүрсгөтэй, арылатан досооһотой, шугаһа шугаһай агууһан, хэржэһе хара һүйдхөлшөн—германска фашистүүд болбол ара үбөргүй бүү зөбсөг агсаһай, түрүүшын үдэ өөһадынгөө оооо хүбөө үгсээр дээгүүр ажажашы һазы, өөһадынгөө муухай бүрүн шугые умбажашы һазы, урагшаар дабшажа мүнхэжэ, һилээд эхэ территорияһынэй эзлээд, Донбасста, Москвада, Ленинградта хара үүдээр тулажа өрөө һөн.

Эхэ оромнай агууехэ аюуи тохөөдөө бөлэй. Энэ аюуи мүнөөшө һуларгагүй, занайһар залдаа. Бүхы оромнай аюулга дайсанайгаар урданаа шөрүүн шагта тэмсэлдэ бүртгэ хүсөө хүшлээн бөжөө. Эсөгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайн эхлээ. «Амгалан байтуугын үе дүүрөө. Немецкэ бүлмэтаргаһадтай хэһэн сүлөөлэлгын дайнай үе эхлээ».

Нашистка бөмбүүд эзлэхэн ээ газартаа—городто ба хүдөөшье—хамгаалгы хара һүйдхэл хэжэ, оуцы һай байн борила байтууганууды өбөжэ, бутэжа ба гадана, өдлөһөн үшэтэ палатинүүдые һандаргажа, гүрөнэй хотһол зөөри ба үдүүдэй хүмийн хамгаалгы юмны хуу дууһан хоолоһон хуулажа, тоһоко, үлгэһэй шилжаһаа үтөлгөшөд хүртэр, эрө амьн үлгэһэй аждаа хөдөжэ, хүсөөрөө өбөжө, байһаа доржожоло абаа. Шөрүүн хатуу заншаа, бөө бөө ажалсаа хөмөсөһөһө яовдал мун түрэлтэнэй түхүүдэ али олон үзэгдэлт байһаа. Тээд германска фашистүүд шынги хэрэгтэ муухай, хүнине зобосоо алахада үгэжэ үлгөхэрэ шугаһаһаа ородог, тингээд амьдгаар хүнэй нюдэ ноур түһмэхэ һилдэхэ, хамар шөхө хавада отолхо, худ гар хулаха булалта, гэдбөө гүзээ гаргажа талаараа зөбүрхэхэ зогсоотгүй, садаха дөбөлгөү—инэ үзэхөөһөнэй мууһай, ором дүрмэгүй хүрөөтэ ябадаг түлээ соо үшөө үзэгдөө дуудсагүй юм. Гитлеровскэ бандануудай хэһэн һүйдхэл гэмтэ хорото ябаданууды дуулахада газар дэлхэй хотһоһоо, парата юртгэһэ доһоһоо!

Угы! Хүн түрэлтэн энэ бузар булайе тэсэхэ ёһотой. Гитлеровскэ—фашизм газарай хүрһин дээрбөө аришадан үшэ хөдгөхэ ёһотой. Төрөөдэ ямаршы галһайра гэжэ байхэ ёһотой. Фашистүүд дууһан хөдөгдөхө ёһотой! Манай Улаан Армиин бөөдүүд, манай партизаныуд—эде манай ахадшурар, агшэ дүүрэг—Эхэ оройнгоо түлөө фашистүүдтэй жөшөө зөргөтэй героизм тарган тэмсэжэ яваа. Манай, советскэ, хүшүтэй зоралгы мүнхэһүтэй хатуу. Нэгэн арбанай урдаһаа, отделеһин эвдөһой урдаһаа, завод ротын урдаһаа байдалаа, илаан. Эхэ оройнгоо түлөө, Эрхэ сүлөөтэй түлөө, эхэ эсэгэ, гөр бугэ, һамга басагад, үлгөдүдэһингээ түлөө манай муһүүд ами наһаа үгөөд. Иинэ Эхэ оройнгоо түлөө ами наһаа үгөөр хэмнэйшы бөлэн байна.

Германска фашизмын урдаһаа бүхы оромнай, бүхы араһай дай хэжэ байна. Фронт тым хоёр мүнөөһөн дайда галса удхалһанартай. Тылдэ байһан хэдэн олон миллион хүнүүд—бүхы арад—фронтдоо туһалжэ зорилгоор өөшэ сусарһангүй хүдэмэрлэлтэ. Шуһала сөрөгтэй захышы бөлээр сооһы тү, али үрүд дүүргэхын тулада хүнүүд хэдэн хоогоор цөһөө гарангүй, улаха войротүй хүдэмэриланэ. Олон хүн амаралта гэшыне мэдэхэ болһонхой. Хамга бүхы үлгү бузуу юмэ, хара хүйһин хамгаатй юмэ—хуу хөйшөгүүдэһэнгай. Хүн бүхэн урда оройноо галсад зорилго—дайһанаа яажашы һазы түрэн даража зорилго мүнөө байна. Агууехэ Советскэ Союзай эгт бүлэһин фронт тэмш ноёдүүд ээлгэгүй ошоно: бүү зөбсөг, һомо хэрэгсэл дулаан хубсаһан, мяха тоһон, эдлөһөн амтата өдөө хоол, бөлг сөлөгүүд... Бурят-монгол арад 21 вагоноор дүүрэн ганса шөнө жөлэй бөлөгүүдэ фронтдо ябуулаа...

Дайн сөрөг хайргэгүй хатуу ба шөрүүн шапта. Дайсанга дууһан даратарга манай урда үшөө хүшөр хүндэ бэрхшээллүүд ушаржа байна. Хамаг бүхы хэрэгсэл эдлэлтэ ба гаргашаа хадгаша хяһалта хэжэ, хүйтэ нойтоһше үзэхэ, Үдэр бүнгүй хүдэмэрилахэ яридал элэ олон ушарха. Фронт дээрэ бүршыне хүндэ байһаныне мэдэхэ ёһотойһи. Зүгөөр муһар хүндэ байдальне бидэнэр түрүүшынхөө үзэжэ байна бөшбди. Бархшээллүүдыне нэгтэ бөшө бидэнэр дабжа гараһан, хатуужаһан ба мүнүүжажашы байхадди. Бидэнэр тэсэжэ гарахадди. Манай хэрэг үнэн. Илаһамнай лабайт.

Д. ДАМДИНОВ.

Иинэ асуудалтайгаар манай редакци болбол шэнэ жэлээр дашарамдуулан ажаүйлэдбэршин ба культура гэгээрэлэй хэдэн түлөөлэгшэдтэ хандан байгаа. Тус асуудалда үгтэһэн харуунуудай заримыне дооро толилободи.

156-ай ОРОНДО 1

1941 ондо би ленточне хөрөө шүдлэхэ сабуурые тохарна станогто тааруулжа зохёогоо һөн. Тэрэ түлөөрэлтэ дээрэ нэгэ хүн часай турша соо хүдэмэрилахэдөө 156 хүнэй хэжэ юмны бүтэхэ байна. Тинмэһэ гүрөөдэ хэдэн мянган түхэрэгтэй арибалта жэл соо хэглэхэ болоно.

Энэ урмалга хэһэнэйһин түлөө завод намда 829 түхэриг шагнал үгөө һөн. Тэрэ мүнгөө эборонин фонддо сүм оруулаа һэм. Үдэр бүрнингөө нормые 250—300 процентһэ доошо бөш дүүргэдэгби.

С. Б. Балдынов
Улаан-Удэн ПЭЗ-гай модельна цехай слесер-модельщик.

СТАНОК ШЭНЭЛНЭ

Заводой директор хүхэр Коноваловтай хамта шуһаллаа хэжэ тусгаар хэб (изонник) бүтэһэн байнади. Мүнөө энэ хэбэ хэрэглэн хүдэмэрилжэ байһан хүдэд Найданов, Архипов, Вахлушин, Демидов, Сербрякова ба бусад үдэрэгтэ нормонууды саг үргэлжэ 300—400 процент хүртэр дүүргэһэд.

Шухалт хэрэгсэлүүды бүтэн гаргаха станогүүды механическа цех соо шөнөдхөн шаһбарилжа ба энэ мөргөжөлд 8 хүнине хургажа байна.

Г. А. Ленхөвөө.
Улаан-Удэн АТР-гай механическа цехай мастер.

ТИМУРОВЕЦУУ

Манай тимуровецүүд 6-дахы хүүгэдэй садта элдэб наадхурунууды өөһөдө дархалжа үгдөг, аужаг ваада табжа, хүүгэдэ һонирхуулдаг, элдэб һонин үлгэрнүүды уншажа ба зурагууды зуража үгдөг, төдөнэрые танец болоод элдэб наадануудта хургалда байна.

Манай классай хурагшад оборонин фонддо 2485 түхэригэй облигаци, 128 түхэриг сөбөр мүнгэ, 60 килограмм үнгэтэ түмэрэй хаядана ба дулаан хубсаһанан хөрвөдө 25 метр буд, 7 паар бөлөй, хоёр бүтэһэй үмдэ гэхэ мөтө оруулаа. Мүн «Бурят-Монголой эдир патриот» гэжэ танк байгуулгада 114 түхэриг үгэһэн байнади.

А. Мантушкин.
Улаан-Удэн 6-дахы хүүгуудин 4-дахы «А» классай тимуровска командин вождя.

БЭШЭГ АБААБ

Би болбол дайлагдажа байгаа Улаан Армин бөөцүүдтэ театрай артистуудтай хамтаржа бөлөг би бөшөг эдлгээгөө һэм. Тээсгэн энэһэнэйгөө харууе абажа, угаа ехээр басааб. Мүн шөнө жэлээр дашарамдуулан улаанармееүүдтэ бөлөг элгээгээб. Эдэ зүйл ба мүнгөнэй шүүбэрин лотерейн билет 50 түхэригтэ захлаа.

Советска үйлсн 30-дахы номерто ажаһуудаг гөрэй эзэн эхэнэрүүдэ дунда агитатороор хүдэмэриланэб.

Н. П. Нюта.
Гөрэй яван эхэнэр.

ЛЕНИНЭЙ РОЛЬДО

Германска алууршадые даралсаха минн хүсэтэ зөбсөг искусство мүн. Виденэр дайнай эхилһинһэ хойшо Харьков город шадарай сөрөгтэй частнуудаар ба госпиталнуудаар оборонно удхатай хэдэн олон аужаг ба концертүүдые харуулаа һэмди. Эдэ бүгдэди би ураннайһан талар хүтлөбэрлэн байба. Гадна олоһон мүнгөнэйгөө динлэхиниһе оборонин фонддо оруулдагби.

Мүн намда дэлхэн пролетаридад геннальна вождэ ба багша агууехэ Ленинэй рольдо наалха ахлэбтар хүндэтэ ба харуусалгата хэрэг тудалан байна. Нүхэр Ленинэй абари зан, гүхал маягы үбөрөө харуулхын түлөө унтаха, амарха шаһбаргүүгөөр хүдэмэрилжэб.

Улаан-Удэ өрбээр сөрөгтэй частнда хоёр удаа концерт харуулаабди.

А. Г. Кривош.
Харьковска-род драмы театрай ураннайһан хүтлөбарилжыш.

ХҮНДЭТЭ УЯЛГА

Эдир залуушууды эрхим хүнүүд бодото патриотүүд болгон хүмүүжүүлжэ—советскэ хургуули бүтэһэй, багша бүхэнэй хүндэтэ уялга мүн. Энэ эрлэтэ хада эсэгэ ороноо хамгаалгы дайнай үдэ имгэти хурсаар табгидана.

Тинмэһэ, би үдэр бүрнингөө хүдэмэрине тус эрлэгтэ хамгалгада зоруулааб. Энэһэнэй ашаар минн классудай хурагшад баранда шөнө дөдөр захилгада хабаадаж, 250 түхэригтэ бөшүүдэ, олоһонхы түлээ дүүргэ. Оборонин фонддо 2480 түхэригэй облигаци туһаба. «Бурят-Монголой эдир патриот» гэжэ танк бүтэһэгдэ 205 түхэриг үгөө. Эндэх хүбүүд бутдада эдибди тай тимуровецүүд болонхой. Бүгдөөрэн ПВХО-гай нормо үгөөд, ВГСО үгэжэ байна.

А. Р. Богданова.
Улаан-Удэн 10-дахы номерой хүүгуудин багша.

АГИТАЦИНН ҮРЭ

Би агитатор тула эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ябаса ба улас оронанан оршон байдал тухай участогта хөрөөдөө, уншалганууды ходо үгэргэдэгби. Тинмэһэ минн участогтай гөрэй эзэн эхэнэрүүд мүнөөһөн байдальне һайһаар ойлоод, фронтдо бага бөшө туһаламжа үзүүдэ, хэдэн олон эхэнэрүүд нинтэ гөрөһой воскреснитэ хоёр удаа гаража хүдэмэриланэ байна. Мүн эдэнэр оборонин фонддулаан хубсаһанай, өдөө хоолой резервүүдые байгуулгада барандаа хабаалаасана.

Гадна, би өөрөө гурба удаа воскреснитэ хаоадалса

Бсец хоорондын социалистическэ мүрысөөн юу үгөөб

Нүхэр Авериний командлагар подразделениеи бөөцүү дайшалхы ба политическэ бэлдэлээр...

гаа. Отделениин командир нүхэр Клобуков бөсц Брянский туйла...

С. Молонов.

Санаар ябалгын дүршэлые шудална

Угтергэ амералтын үдэр ротын командир Басовий командлага дор...

най саада үндэрхын урда гүбөө дээрэ, «дайсан» хамгаалата байгуула...

В. Николаев.

Фашистска газетэ орилон байна сэхээ хэлэбэ

НЬЮ-ЙОРК, декабринь 25. (ТАСС). «Кельшше Дейтунг» гэжэ германска газетын гланы редактор...

шоссей ба түмэр элвигнуудаа хэрэглэжэ шадаха. Гражданска хүн зон болбол хамгааланы бүхэлүүд...

Англо-германска агаарай дайн

ЛОНДОН, декабринь 28. (ТАСС). Рейтер гэдэг агентствын мэдээсэлэй ёшоор...

ябуулга хэсгүү. Английн эгүүн-хойто эрье шадагхы пунктда халхан бомбонуудын байдал эхэ гэмтэл...

Генерал Уэйвеллые шэнэ тушаалда томилбо

ЛОНДОН, декабринь 28. (ТАСС). Рейтер гэдэг агентствын мэдээсэлэй ёшоор...

генералын штабай агаарын генерал-лейтенант Халтон гэшлэ Бирмелхын сэрэгүүдэ командлагаша...

Гонконгые үгээн тухай английска колониуудай министрствын мэдээсэлэ

ЛОНДОН, (ТАСС). Рейтер гэжэ агентствын дамжуулагшай ёшоор...

орожо байган мүртөө Гонконгын гариншон долоон хонот соо тулаалдагаша...

Грециде турана үхэгшэд олошороо

НЬЮ-ЙОРК, декабринь 27. (ТАСС). Юнайтед Пресс гэжэ агентствын бейрутска корреспондентын мэдээсэлэй ёшоор...

цинь Афинь гэжэ ороодто нэгэ недели соо 2400 хүн туража үхөө гэжэ Грецидэ тарьданы ерөгшэд мэдүүлэбэ.

Хилын саанаһаа

Парижда нуухаар италъянска түлөөлэгшэ томилогдобо

ЖЕНЕВА, декабринь 27. (ТАСС). Парижда нуухаар италъянска политическэ түлөөлэгшэ томилогдобо гэжэ Римдэ официална сонгоходоо...

Ливидэхи дайнай операцинууд

ЛОНДОН, декабринь 26. (ТАСС). Барка ба Бенгази гэжэ городууднаа уруугшай районуудта дайсанаа буулга...

США-да нуугаа Тани посланигай мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабринь 27. (ТАСС). Нью-Йорк таймс гэжэ газетын Вашингтонсоо корреспондентын мэдээсэлэй ёшоор...

США-да нуугаа Тани посланигай мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабринь 27. (ТАСС). Нью-Йорк таймс гэжэ газетын Вашингтонсоо корреспондентын мэдээсэлэй ёшоор...

Номгон далай дээрэхи дайн

(Декабринь 27-ной телеграммануудай шэнжэлэл)

Тавнуудые хабадуулсаһан илангала хатуу шанга байдалууд Лусон аралай хойто талада үргэлжэлөөр...

байгаа гарнизонные уба ба домо илангала хатуу шанга байдалууд Лусон аралай хойто талада үргэлжэлөөр...

Декабринь 28-ай телеграммануудай шэнжэлэл

ФИЛИППИНЫ ДЭЭРЭ. Дайнай ябууланууд халаа Лусон аралай хойто талада артиллерийскэ буудлаагаар хивээралдагаша...

транспорт, мөнөө тральщик, мүн төрөлшөх гидросамолетуудай томомог урадхууд баазно шынжэһэн байна.

Ородой зэбсэгэй алдар суу

Ород арад бөбөд эсэгэ оронойгоо бүрлэ бүтэн ба бөө даанги байхын түлөө мүнөө анха түрүүлэ тэмсэжэ байр бөдөр...

талаар гайхамшагта мэргэжэлтэй башһанынш даанг элрлэн харагдаа бээли. Немецүүд хадгэ өндэргынөө сэрэгүүдэе шангагдан жагсаагаад...

арадай энэ тэмсэдэ агугуехэ московский князь Димитрий гэшлэ гаржа вокжын болохон байна.

шэ Нижне-Новгородоо гаргалан байгаа.

жэ Пожарский болбол бутгэдэ иллит сог зади бадаруулан хариш булмгаргаһадаа...

бөрүүн гарын байгаа. Кутузов болбол солдадайныгэ нэрэ турые хүндэхэ...

Кариусалгата редактор Д. ДАМДИНОВ. Мүнөөдөр кинотеатруудта. Майн хүни. УНГЛЭХЭН ФИЛЬМ. Селануудын 4, 6, 8, 10 час. эхлэхэ. Наруул зам. Селануудын 4, 6, 8, 10 ч. эхлэхэ.